

Effectenarena van vastgoed voor vrouwenopvang

vs. 4 d.d. 23 februari 2009

Vastgoed cf. de aanbevelingen van 30 oktober 2008 "Van Huis en Haard"

1. Interventies vrouwenopvang (is deze lijst compleet?)

A. Opvang cliëntstelsel:

- 1 aanmelding
 - telefonisch eerste contact
- 2 eerste opvang
 - telefonische intake
 - telefonische veiligheidscheck
 - ophalen
 - registratie
 - kennismakingsgesprek
 - risicoinventarisatie
 - interventies m.b.t. veiligheid en financiën
- 3 huisvesten cliëntstelsel
 - ruimte toewijzen
 - huisregels doornemen
 - rondleiding
 - kennismaking medebewoners
 - contract (verplichting HKZ)
 - interventies m.b.t. veiligheid en financiën
- 4 woonbegeleiding / dagelijks leven
 - persoonlijke veiligheid, melding op persoon
 - huishouding en dagindeling
 - dagbesteding vrouw (creatief, sportief)
 - kinderactiviteiten
 - kinderopvang, school
 - materiële hulpverlening huishouden
- 5 zorgbegeleiding / hulpverlening
 - kennismaking behandelcoördinator
 - diagnose stellen
 - hulpverleningsgesprekken
 - verblijfsstatus (ontbreekt in A'dam voor 20-30%)
 - huisvestingsituatie (herhuisvesting na opvang)
 - opvoedingsondersteuning
 - schoolbegeleiding
 - observatie kinderen
 - behandeling kinderen
(alleen voor instellingen met jeugdzorg)
 - systeemwerk (betrekken van ex-partner, vader van de kinderen)
 - hulpverlening in samenwerking met ketenpartners
 - casemanagement
 - materiële hulpverlening
 - psychosociale hulpverlening

- eengerelateerd geweld
- vrouwenhandel
- vreemdelingenrecht
- taal, begeleiding en doorverwijzing
- lichaamsbewustwording
- weerbaarheid
- warme doorverwijzing
- uitstroom – aanmelding urgentie woningbouwcorporatie
- 6 werk en inkomen / dagbesteding
 - administratie en incasso inkomsten
 - werken aan opleiding en inkomensherstel
 - arbeidsreïntegratie
 - (doorverwijzing) financiële ondersteuning
 - schuldhulpverlening en inkomensbeheer
 - opstarten bewindvoering
 - relatie met herhuisvesting?
- 7 beëindiging opvang
 - exitgesprek
 - uitschrijving
 - eindafrekening
 - herhuisvesting
 - doorverwijzing resp. overplaatsing
 - evt. 'aware'-systeem
- 8 nazorg
 - hulpverlening
 - nabellen
 - cliëntenraad
- 9 overige activiteiten instelling:
 - crisisopvang
 - 'Aware'-systeem
 - steunpunt huiselijk geweld
 - advisering externe partners
 - publieksvoorlichting

B. Ketenpartners:

- 1 GGZ Geestelijke gezondheidszorg
- 2 Juridische hulp
- 3 Jeugdzorg
- 4 Schuldhulpverlening
- 5 Arbeidstoeleiding
- 6 Verslavingszorg
- 7 Politie & Justitie
- 8 Inburgering
- 9 Medische zorg: huisarts, verloskundige, ziekenhuis
- 10 Gehandicaptenzorg
- 11 School
- 12 Kinderdagverblijf

2. **Investeerders vrouwenopvang** (klopt de indeling en is de lijst compleet?)

A. Directe financiering accommodatie:

- 1 gebouw in eigendom
- 2 grond in eigendom
- 3 gemeentelijke vergoeding op basis van:
 - overnachting per bezet bed
 - overnachting per systeem (moeder en kind/kinderen)
- 4 eigen bijdrage vrouwen
- 5 giften
 - fondsen
 - sponsoracties
 - erfenissen

B. Directe financiering via cliënten, d.m.v. eigen bijdrage uit:

- 1 inkomen:
 - bijstandsuitkering gemeente van de VO (inschrijving is maatgevend)
 - bijzondere bijstand
 - betaald werk (zelden)
 - ziektewet
- 2 toeslagen:
 - huurtoeslag
 - discussiepunt met belastingdienst
 - leeftijdsgrens: vanaf 23? jaar
 - zorgtoeslag
 - kinderbijslag

C. Directe financiering hulpverlening:

- 1 cliëntgebonden:
 - AWBZ
 - WMO
 - Jeugdzorg
- 2 instellingsgebonden:
 - gemeente

D. Overige en/of indirecte investeerders, vragen hierover:

- 1 scholen
 - zijn er extra kosten en wie financiert dat?
 - voor kinderen die verblijven in een VO krijgt de school fte's cf. de OCW-regeling d.d. 26 maart 2008, artikel 32 p. 18 en toelichting p. 38; vanaf 10 leerlingen 0,2 fte en voor iedere 10 leerlingen meer 0,1 fte extra
 - voorbeeld in Groningen:
in Groningen wordt onderzocht door gemeente-school-VO Noord of er als tijdelijk project een onderwijsassistent kan worden aangesteld die zowel op school kan werken als in de VO-instelling, afhankelijk van het aantal kinderen in de crisisopvang resp. de doorstroomfase.

2 (medisch) kinderdagverblijven

- wie betaalt het verblijf van een VO-kind in een kdv?
- in Amsterdam: op indicatie van Jeugdzorg
- in Groningen wordt het oppasbudget van de VO-instelling aan het KDV uitgegeven. Van gemeentewege is er een financiering voor het KDV van twee groepen van 10 kinderen i.p.v. 12 kinderen. Naast deze projectsubsidie is er nog een extra bijdrage i.v.m. de 'moeilijke' kinderen. Verder is er een aanvulling met de reguliere bijdrage voor een plaats in een KDV.
- Van de 20 plaatsen zijn er gemiddeld 12 uit de opvang en 8 extern (kinderen van tienermoeders op het ROC en van uitgestroomde vrouwen). Er is uitruil met 'moeilijke' kinderen uit wijken met kinderen uit de opvang, wanneer een client die wijk ingaat om er te wonen.

3 gezondheidszorg

- zijn er bijzondere, cliëntgerelateerde vergoedingen zoals vroedvrouwen die in achterstandswijken een hogere vergoeding per bevalling krijgen? niet bekend
- voorbeeld Amsterdam:
voor diagnostiek en behandeling van gemiddeld 200 VO-cliënten per jaar heeft de GGZ (Mentrum) psychologen ingezet op de lokatie van de Blijf Groep. Dit is voor GGZ interessant vanwege dit constante 'aanbod' uit de VO. Mentrum opent zelf DBC voor cliënt, deze samenwerking kost de Blijf Groep dus niets. Het is mede gebeurd op verzoek van zorgverzekeraar Agis die op deze manier de keten van hulpverlening wilde versterken.

4 welzijnswerk

- doen cliënten een beroep op reguliere welzijnsvoorzieningen in de omgeving van de VO? ja:
 - consultatiebureau
 - centra voor jeugd en gezin
- d.m.v. bijzondere samenwerkingsovereenkomsten
- voorbeeld Amsterdam:
soms is er wel geld mee gemoeid, bijvoorbeeld voor de inzet van een orthopedagoog (In Amsterdam: voor kinder- en jeugdpsychiatrische hulp van De Bascule). De Blijf Groep moet hiervoor de Bascule betalen en daarom gebeurd de inzet op kleine schaal (2 dagdelen per maand), omdat er nog geen goede financiering is voor hulpverlening aan de kinderen.
- financiering via 'bijzondere projecten', niet-cliëntgebonden

5 overige voorzieningen

- telt de gemeente de inwoners van een VO mee in het inwonersaantal wanneer dat een uitgangspunt is voor de omvang van voorzieningen in een wijk? Niet bekend, ze staan er wel ingeschreven.

6 corporaties

- is er bij verhuur sprake van een huurreductie met het oog op de bestemming 'opvang'?
- wanneer een VO-instelling huurt van een corporatie, wordt er dan de normale huur berekend of een gereduceerde? Normaal wil zeggen: vergelijkbaar met de huren voor vergelijkbare doelgroepen i.c. sociale

woningbouwhuren.

- 7 familie
- 8 vrijwilligers
- 9 politie

3. Effecten

A. effecten voor het individu:

- 1 voor de vrouw
 - veiligheid
 - subjectieve veiligheid: de door de vrouwen zelf ervaren veiligheid
 - objectieve veiligheid: op basis van een standaard risicoanalyse
 - gezond leven
 - economische leven
 - woonsituatie
 - zelfstandig leven
 - persoonlijke ontwikkeling
 - opvoedingsvaardigheden
- 2 voor het kind resp. de kinderen
 - opvoedingssteun aan de moeder
 - verbetering weerbaarheid kind(eren)
 - relatieverbetering moeder-kind

B. effecten voor de wijk:

- 1 bijzonder woon- en zorgprogramma (voortkomend uit landelijke taak gedelegeerd aan centrumgemeente)
 - gebouw moet toch ergens staan, metafoor 'ruimteschip landt op grasveld' - een vreemd lichaam in de wijk
 - vooral "halen", weinig "brengen": er wordt een beroep gedaan op bestaande voorzieningen in de wijk zonder extra budget mee te nemen
 - redenering is afhankelijk van het gemiddelde profiel van de wijk t.o.v. de profielen van de vrouwen uit de VO
- 2 gebruik door cliënten van voorzieningen m.b.t.
 - gezondheidszorg (huisarts, fysiotherapie)
 - onderwijs i.c. brede school
 - welzijnswerk
 - sport
 - bibliotheek
 - speeltheek
 - cursusaanbod
 - jongerenwerk
 - buitenspeelruimte
 - fietsverhuur
 - kringloopwinkel / 2^e handskleding
 - groene ruimte
 - buurtpreventie, buurtveiligheid

- 3 geringe koopkracht cliënten heeft, mogelijk een negatief, effect op:
- winkels
 - horeca
 - (commerciële) recreatie
 - (commerciële) vrije tijd
 - (commerciële) sport

is het mogelijk de cliëntprofielen van Judith Wolf te vergelijken met de profielen van de achterstandswijken in Nederland? Zodat er een redelijk 'objectieve' vergelijking wordt gemaakt tussen de populatie van de VO en deze wijken? Zijn de VO-clieñten armer dan de ergste achterstandswijk of zijn ze een afspiegeling van het 'gemiddelde'?

- VO in Amsterdam-Geuzenveld valt niet op, VO in Amsterdam-Oost wél
- de meeste vrouwen zijn verzekerd voor ziektekosten, een enkele niet. Bij illegaliteit vindt er onderzoek plaats naar de perspectieven op een zelfstandige verblijfstitel. Daaruit volgt een verzekering via de RVB (de Regeling Voor Bijzondere doelgroepen). Dit moet binnen zes weken duidelijk zijn, anders gaan de vrouwen uit de opvang.

- 4 "koopkracht" van een grote voorziening, is naar verwachting positief
- vb. wasserette voor de instellingslakens van de VO

- 5 vanuit het perspectief van de vaste wijkbewoners
- wel / geen uitbreiding voorzieningenniveau met VO-plus
 - relatievormen vaste en vlottende bevolking
 - via school en buiten spelen
 - d.m.v. oogje in het zeil houden
 - via clubs en cursussen
 - mogelijk negatieve effecten op:
 - waarde woningen
 - woonomgeving: schoon, heel, veilig
 - binding aan de wijk
 - imago / reputatie / status
 - synergie / afstemming programma's

4. Incasseerders van investeringen in vrouwenopvang

A. op landelijk niveau:

- 1 preventie
 - van generatieoverdracht
 - voor potentiële geweldsituaties?
 - vervroeging-versnelling hulpvraag en hulpaanbod?
- 2 besparingen lange termijn
 - voor div. maatschappelijke domeinen

3 besparingen korte termijn

- a.g.v. toename hulpvraag nihil, mogelijk negatief door toename budgetten tbv:
 - AWBZ
 - WMO
 - Jeugdzorg
 - Vrouwenopvang

B. op niveau accommodatie:

- nihil
- bij eigen investeringen geen opbrengsten
A'dam wordt niet op kwaliteit beoordeeld, maar op meetbare 'score'; zoals de bezettingsgraad, plaatsing in extra beveiligde opvang (terecht of niet terecht, op basis van een risicoanalyse en de subjectieve veiligheidsbeleving van een cliënt)

C. op niveau gemeenten:

- via blijvende bijstandsuitkering een negatief effect voor de gemeente na vertrek resp. van (her)vestiging cliënt (armlastige inwoner): niet onderzocht, is interessante vraag.
- blijvend is ca. 2 a 3 jaar?
- na verloop van tijd ontstaat wel een zinvolle tijdsbesteding; voorafgaand aan opvanginterventie: achter de geraniums.

D. op niveau van indirecte investeerders: tot nu toe negatief?

- 1 scholen
- 2 (medisch) kinderdagverblijven
- 3 gezondheidszorg
vb. GGZ / Mentrum: positief vanwege aanstelling op basis van 200 stuks crisisdiagnostiek d.w.z. meer dan 10 dagen crisisopvang; op basis van de DBC-systematiek (diagnose behandeling combinatie).
- 4 welzijnswerk
- 5 overige voorzieningen
- 6 familie (pos./neg. is casus afhankelijk)
- 7 vrijwilligers (vb. Alkmaar is positief)
- 8 politie (hoe?)

E. op wijkniveau: negatief?

- waardedaling onroerend goed: niet onderzocht
- zwaarder belast voorzieningenniveau: niet onderzocht

F. corporatie:

- indien investeerder, dan op lange termijn ook incasseerder via waardestijging onroerend goed